

Liefs van de redactie

2023 – Met trots presenteren we deze strandkrant. De krant bestaat alweer zes jaar! Dat gaan we vieren met een *Bring Your Own*-diner aan zee. De redactie nodigt alle strandhuisjes-eigenaren uit mee te doen. Speciaal voor deze avond heeft Mirjam een recept samengesteld dat te vinden is in deze krant. Net als altijd zijn haar recepten snel en makkelijk in het huisje te maken. En vandaag of morgen zetten we dan allemaal onze tafels aan de waterlijn. Houd de Strand-app in de gaten, doe alvast de inkopen, want zodra de zeevonk zich aandient (die heerlijke, rustige, warme zomeravonden) sturen wij een oproep om de tafels aan de waterlijn te zetten, te proosten op de krant, op het leven, op het strand! Hopelijk schuift iedereen aan!

Een diner aan zee is stiller, koeler en veel leuker dan eten bij het huisje. Foto Bo Bette van der Lee

AGENDA

29 juli
Ton Aardenburg
Volleybaltoernooi
 Start 15.00, inschrijven bij het paviljoen

13 augustus
Schaaktoernooi.
 Vanaf 14.00 in het paviljoen. Aanmelden uiterlijk 12 augustus in het paviljoen

14 augustus
Beach clean-up
 Etappe E14, wandelrichting Wijk aan Zee richting Castricum. Verwachting: rond 12.30 op Heemskerk

2 september
Duinfestival
 Je maakt op een speelse manier kennis met kunst en cultuur. Tip: koop op tijd je kaartje

10 september
Strandexcursie met IVN
Natureducatie
 Het begint om 11.00 en we verzamelen bij De Vrijheid.

Het parlement

Column: Els Visser

Wees niet bang, relax, deze column gaat niet over politiek. Uiteraard gaat deze column over strand. De gezellige strandhuisjes staan er weer en voor ons gezin betreft dit de 36ste zomer aan zee. Sommige strandhuis-eigenaren zijn nog van het eerste uur. Daarnaast zijn er nieuwe generaties en over één generatie wil ik het specifiek hebben. De kinderen, laten we ze 'de dertigers' noemen, die niet beter weten dan dat er een strandhuis is, sinds hun babytijd.

Hun ouders zijn heel vertrouwd geraakt met het strandleven en vervolgens met elkaar. Ze ontdekten a *way of life* die nu niet meer weg te denken is. De dertigers hebben het met een zandschepje meegekregen en het leven met de kustelementen verbeterd. Ze vonden elkaar in hun spel, langs de branding. Geen gebrek aan water en zand om mee te spelen, zinloos om daar ruzie over te zoeken. Samen kuilen spitten en ondergrondse hutten bouwen van zeilen en planken. Tien tellen in de rimboe! Een seizoen later verdwenen ze uit het gezichtsveld van hun ouders en gleden ze met tempex surfboardjes van de verboden duinen - wat nu als groen strand ondenkbaar is - of zochten naar bunkers. Nog een seizoen later hadden ze gewichtige gesprekken met elkaar in de berenkuil tot ze de golven tot grote hoogtes zagen aanrollen en besloten met hun surfplank

wat golven te 'pakken'. De meesten zagen elkaar een hele winter niet. Als ze in het voorjaar weer op het strand kwamen, gingen ze verder met waar ze gebleven waren. Totdat ze oud genoeg waren om via msn met elkaar af te spreken en samen naar de bioscoop te gaan. De winters duurden te lang om elkaar niet meer te zien. Ze groeiden niet alleen in de lengte, maar ook figuurlijk. Ook 'niet'-strandkinderen voegden zich bij de groep, die waren welkom. Geen wachtwoord, geen code. Als je op het strand bent, hoor je erbij!

De dertigers hebben het thuisnest allang verlaten, maar niemand verliet het strandhuis. Ze blijven elkaar ontmoeten op het strand. Zijn er altijd voor elkaar, of het nu om een verhuizing gaat, muziek maken of discussiëren met elkaar. Tijdens één van die discussies, waarbij de opmerking werd gemaakt: 'We lijken wel een parlement!' zijn ze zich ook 'Het Parlement' gaan noemen. Het is niet alleen maar bieren en lol hebben, ze hebben al meerdere keren de rauwe kant van het leven ervaren, maar ook dan zijn ze samen. Ze namen meerdere stokjes over van de ouders om bijvoorbeeld het volleybaltoernooi te organiseren of een muziekenvenement. En nog steeds zijn er de gesprekken. Zie je, het kan wel, zo'n opbouwend parlement.

In de Strandexpress

Iedereen kent hem met zijn fotoestel in de hand op het strand. Ben maakte voor ons een uitzondering en poseerde deze keer zelf vóór de camera. Meer lezen over Ben? Dat doe je op pagina 4.

Foto: Rianne Schoemaker

Oh crap!

Weleens een krab aan je teen gehad? Dat doet pijn! Maar er schuilt meer achter deze beestjes. Lees alles over krabben op pagina 3.

Foto: Ben Roozendaal

Strand Wimpel

Hij wappert! De Groene Strand Wimpel is gehesen. Lees alles over deze wimpel en bewonder de foto's van de expedities op pagina 10 & 11.

Foto: Marjan Huisman

Bunkers Heemskerk

Ook bij ons op het strand stonden vroeger bunkers. Waar dan? En waarom zijn ze weggehaald? Meer hierover op pagina 2.

Foto: Historische Kring Heemskerk

Maak een badcape

Creabea's opgelet! Haal je schaar tevoorschijn en kies een mooie kleur. Als je deze krant uit hebt, kun jij je eigen badcape maken. Pagina 7.

Foto: Thomas Wijnands

TERUG in de TIJD

Wat gebeurde er in 1998?

Tekst: Manon Ursem

Tijd voor een nieuwe rubriek. In TERUG in de TIJD lees je wat er jaren geleden gebeurde op strand Heemskerk. Atti Ursem-Braam trapt 'm af!

"Het was een bewolkte dag in augustus 1998 en het was weer tijd om boodschappen te doen. Onze dochters Jolijn en Manon (toen 12 en 8 jaar oud) wilden graag op het strand blijven. Nico en ik aarzelden, want er waren die dag niet zoveel strandburen op het strand. Na lang twijfelen mochten ze op het strand blijven en vertrokken wij met lege tassen richting het dorp. De buurtjes hielden een oogje in het zeil.

Na een klein uurtje, fietsten we met volle rugtassen terug naar het strand. Toen we het topje van de laatste heuvel bereikten, kregen we de schrik van ons leven... Er stond een politiebusje op de opgang naar het strand en toen we beter keken, zagen we dat Jolijn en Manon in het busje zaten. Je moet je voorstellen dat we in

die tijd nog geen mobieltjes hadden, dus we waren nog niet op de hoogte gebracht dat er iets aan de hand was op het strand.

We haastten ons richting het politiebusje om te kijken of het goed ging met onze dochters en we vroegen natuurlijk meteen wat er aan de hand was. Wat bleek? Er waren allemaal witte gifzakjes aangespoeld en daarom moest iedereen het strand verlaten. Deels opgelucht haalden we adem. Na een tijdje wachten, mochten we terug naar het strandhuisje als we beloofden binnen te blijven.

Al snel werd het strand weer vrijgegeven omdat bleek dat het gif in de zakjes al was uitgewerkt. De zakjes waren waarschijnlijk van een Duits bedrijf afkomstig. Hoe de zakjes in de zee terecht waren gekomen en van welk schip is nooit duidelijk geworden."

Heb jij een stranddagboek bijgehouden? Of weet jij nog precies wat er lang geleden gebeurde? Stuur je verhaal naar destrandkrant@gmail.com en wie weet staat jouw avontuur in de volgende krant!

Bunkers op strand Heemskerk

Als je bovenaan de strandopgang naar links kijkt, zie je hem liggen achter het hek – een bunker, half begraven onder het zand. De bunker maakte deel uit van de Atlantikwall van de Duitse bezetters tijdens de Tweede Wereldoorlog. De meeste verdedigingswerken uit die tijd zijn allang gesloopt, maar soms duiken ineens nog betonnen sporen op – of een hele bunker... Tekst: Femke Deen

Wie in de zomer van 1957 strand Heemskerk bezocht, kon in de schaduw van twee enorme bunkers beschutting zoeken. De betonnen geschutsbunkers stonden in de eerste duinenrij totdat een grote storm in 1953 een deel van de duinen wegspoelde. Daardoor kwamen de bunkers half op het strand te staan. In juni 1957 volgde nog een zware zuidwesterstorm. De bunkers kwamen bijna helemaal vrij te liggen. Eén van de bunkers stond ongeveer ter hoogte van waar nu de reddingsbrigade staat, de andere moet ongeveer ter hoogte van de laatste huisjes op zuid hebben gestaan.

Een bunker op het strand van Heemskerk, ca. 1955. Foto: Simon de Wit

De pret die dat opleverde voor de strandbezoekers was van korte duur, vertelt bunker-specialist Simon de Wit. "Ze leverden gevaar op, omdat er bij vloed spoelgaten ontstonden. Het water en zand kolkten dan langs de bunkers. Voor de duinen was het ook niet goed, er ontstonden trekpaten achter de bunkers." In de winter van 1957-1958 werden de twee bunkers dan ook opgeblazen.

Bunker aan de noordzijde van de strandopgang. Foto: Historische Kring Heemskerk

De twee bunkers op het strand maakten deel uit van de Atlantikwall, de verdedigingslinie die de Duitse bezetters vanaf 1942 opwierpen langs de kust van West-Europa. Alleen al in Heemskerk telde het Bureau Registratie Verdedigingswerken na de oorlog 136 bunkers, de meeste in de duinen. Volgens Simon de Wit moeten dat er in werkelijkheid veel meer zijn geweest. "Het Bureau begon pas vier jaar na de oorlog met het in kaart brengen van alle bunkers. Toen waren er waarschijnlijk al vele bunkers ondergestoven," aldus De Wit. 'Door duinafslag en wind komen die na verloop van tijd tevoorschijn.' Dat gebeurde bijvoorbeeld ook met een grote bunker die in 1995 ineens deels uit het duinzand stak in de duinen ter hoogte van het strandpaviljoen. Deze diende waarschijnlijk als verblijfsruimte voor officieren en bevatte aan de binnenkant nog Duitse opschriften. De bunker is op geen enkele tekening van Bureau Registratie Verdedigingswerken te vinden. Hetzelfde geldt voor een kleine schuilbunker in de duinen aan de noordkant die door kinderen van de strandhuisjes in 2005 werd gevonden. Tot groot verdriet van de kinderen werd hun nieuwe speelplek vrijwel direct uitgegraven en weggehaald, net als de bunker uit 1995.

SPOREN VAN DE OORLOG

Simon de Wit heeft veel van deze bunkers zelf bezocht en gefotografeerd, ook verder richting Wijk aan Zee. "Het is een avontuur om in het donkere gat te spitten, de bunker open te maken, erin te kruipen, snel foto's te nemen en de bunker weer dicht te maken." Hij herinnert zich de keer dat hij in 2018 in een stuifkuil een stuk loopgraaf van drie à vier meter losgroef. "Ik hoopte dat er een bunker aan vast zou zitten, maar dat was jammer genoeg niet zo." Ook vond hij in 2011 twee stukken spoorrails van ruim drie meter lang, die afkomstig waren van het smalspoor dat tijdens de oorlog over het strand liep tussen Wijk aan Zee en Heemskerk, bedoeld voor de herbevoorrading.

Na de Tweede Wereldoorlog wilde Nederland zo snel mogelijk af van de vele betonnen herinneringen aan de oorlog in de duinen. De Firma Gerrit Kruk kreeg vanuit Rijkswaterstaat de opdracht om alle bunkers langs de Nederlandse kust te ruimen. Kruk had eerst geen idee wat hij deed, aldus Simon de Wit. "Dan gooide hij een handgranaat naar binnen, maar dat werkte natuurlijk niet." Later boorde hij gaten in de dikke muren van beton en stopte daar staven dynamiet in. "De brokstukken vlogen om je oren", aldus De Wit. "De grote brokstukken werden wel opgeruimd, maar de kleinere stukken lieten ze gewoon liggen." Deze restanten worden nog regelmatig teruggevonden als er zand is weggeslagen. Zo ook dit jaar. Iets voorbij het laatste strandhuisje op Zuid komen bij laag water brokstukken tevoorschijn.

Bunkerresten bij eb, net voorbij 't laatste huisje op Zuid. Foto: Femke Deen

Volgens Simon de Wit zijn dit overblijfselen van een van de grote bunkers die in de winter van 1957-1958 werd opgeblazen – om precies te zijn een Flankementskazemat 9 type 680. Trouwens, ook in het stuifgat direct achter het wrak van De Vrijheid zijn grote brokstukken te zien. Het zijn de restanten van een hellingbaan waarop een zoeklicht of een kanon kon worden neergezet, die 360 graden kon draaien. Volgens Simon de Wit kunnen nog veel meer van dit soort sporen van de oorlog opduiken: "Er ligt nog heel veel begraven in het zand."

Oproep van Simon

Mocht iemand foto's hebben van de bunker die door de VIVO werd gebruikt als opslagplaats, dan zou Simon daar heel erg blij mee zijn. De bunker stond op de plek van de huidige fietsenstalling en werd gebruikt om frisdrank in te bewaren en uit te verkopen. In 1971 werd hij gesloopt. Mail je foto naar Simon via lezersschrijven.heemskerk@hotmail.com

Simon de Wit in een van de bunkers die hij de afgelopen jaren uitgroef.

Simon de Wit

Simon de Wit doet al ruim twintig jaar onderzoek naar de bunkers in Heemskerk. Zijn bevindingen deelt hij op de website www.eengroetuitheemskerk.nl. De site is een ware goudmijn voor iedereen die geïnteresseerd is in deze bouwwerken: alles is er te vinden - van bouwtekeningen, plattegronden van de vindplaatsen tot foto's van bunkers.

